

**การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง :
กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลคอนเมือง
อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา**

นายดำรงชัย ลอนจันทิก

**สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545**

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหน่วยงาน กลุ่มบุคคลที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ ที่เปิดโอกาส มีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลา 9 เดือน (ธันวาคม 2544 ถึง สิงหาคม 2545) ทำให้การทำวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผศ.ดร.ปิยะวรรณ กาสลัก, อ.ดร. ศุภฤกษ์ ไทยอุดม จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี คำแนะนำที่อาจารย์ได้วิพากษ์วิจารณ์ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ระหว่างที่ทำวิจัยได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างดีทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

กลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ที่ต้องขอกล่าวขอบพระคุณ ได้แก่ ผู้ใหญ่ บ้านผาแดง กำนัน ประชาชน อบต. ดอนเมือง อนามัยประจำตำบลดอนเมือง พัฒนาการประจำ ตำบลดอนเมือง ชาวบ้านผาแดงทุกท่าน ที่ช่วยอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตำบลดอนเมือง จำนวน 9 ท่าน ที่ได้ทำงานร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ ถ้าหากข้อมูลที่ได้คลาดเคลื่อนจากความเข้าใจผิดผู้วิจัยก็ขอภัยได้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจอย่างสำคัญตลอดมา คือ สมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัยเองที่ต้องกล่าวคำขอขอบพระคุณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำหรับข้อเสนอ ข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ของผู้อ่านทุกท่าน จะมีส่วนช่วยในการพัฒนางานวิจัยครั้งนี้

สิงหาคม 2545

ดำรงชัย ลอนจันทิก

บทคัดย่อ

ดำรงชัย ลอนจันทิก : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลดอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.ปิยะวรรณ กาสลัก

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นรายงานการประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านผาแดง ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 3 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2545 เป็นระยะเวลา 9 เดือน ผู้วิจัยได้นำระเบียบการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดทฤษฎีแบบ “CIPP MODEL” การวิเคราะห์และตีความหมายของข้อมูลมาใช้ในการทำสารนิพนธ์ ผลการวิจัยพบว่ากองทุนหมู่บ้านผาแดงมีความยั่งยืนมีประสิทธิภาพในการบริหารในการจัดการกองทุนหมู่บ้าน มีการสร้างงาน การพัฒนาอาชีพ ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน ชาวบ้านผาแดงมีศักยภาพพึ่งพาตนเองได้ กองทุนหมู่บ้านมีประโยชน์สำหรับชาวบ้านผู้ที่ยากจนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นชาวบ้านอยู่ดีกินดี ในอนาคตผู้วิจัยเสนอแนะว่ากองทุนหมู่บ้านผาแดงก็ควรจะมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านผาแดงมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ลายมือชื่อนักศึกษา... *ดำรงชัย ลอนจันทิก*

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา... *[ลายมือ]*

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา... *[ลายมือ]*

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักตามสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
 (ผศ. ดร.ปิยะวรรณ กาสลัก)

กรรมการสอบ

.....
 (อ.ดร. ศุกฤตย์ ไทยอุดม)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและประเมินโครงการ

.....
 (รศ. ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

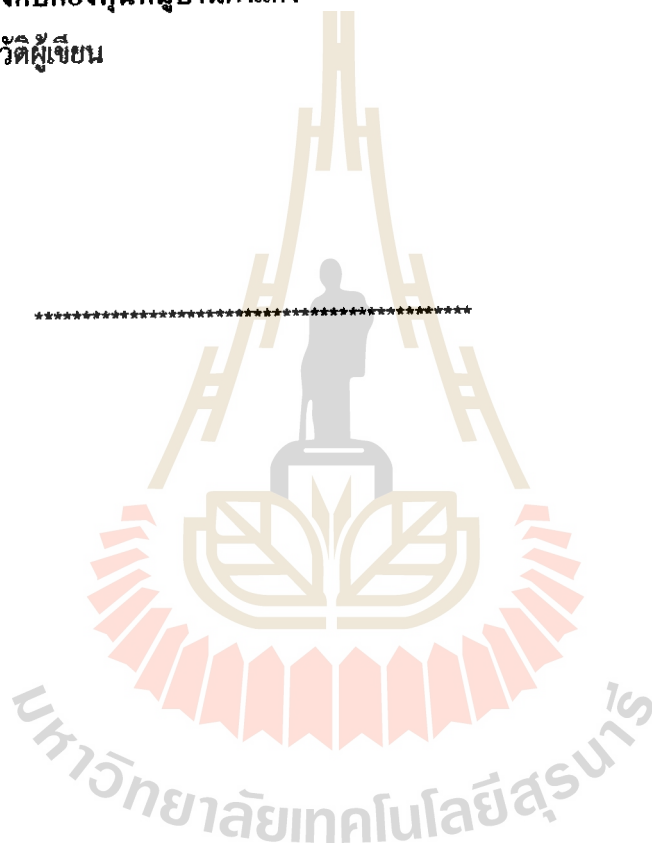
คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน ๗ ๘ ค.ศ. 2545 พ.ศ.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
หน้าอำนวยการ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภูมิและตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
กรอบแนวคิดและทฤษฎี	2
วิธีดำเนินการ	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	7
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารกองทุนหมู่บ้านของทางราชการ	8
เอกสารที่ได้จัดทำขึ้น โดยเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านผาแดง	10
ข่าวบทความที่สำคัญเกี่ยวกับกองทุนที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	15
วิธีการประเมินโครงการ	15
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ	19
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	23
วิธีการเก็บข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการติดตามและประเมินโครงการ	25
ผลการประเมินบริบทชุมชน (หน่วยระบบ C)	25
ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม (หน่วยระบบ A)	29
ผลการประเมินผู้ดูแลราย (หน่วยระบบ B)	31
สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	36

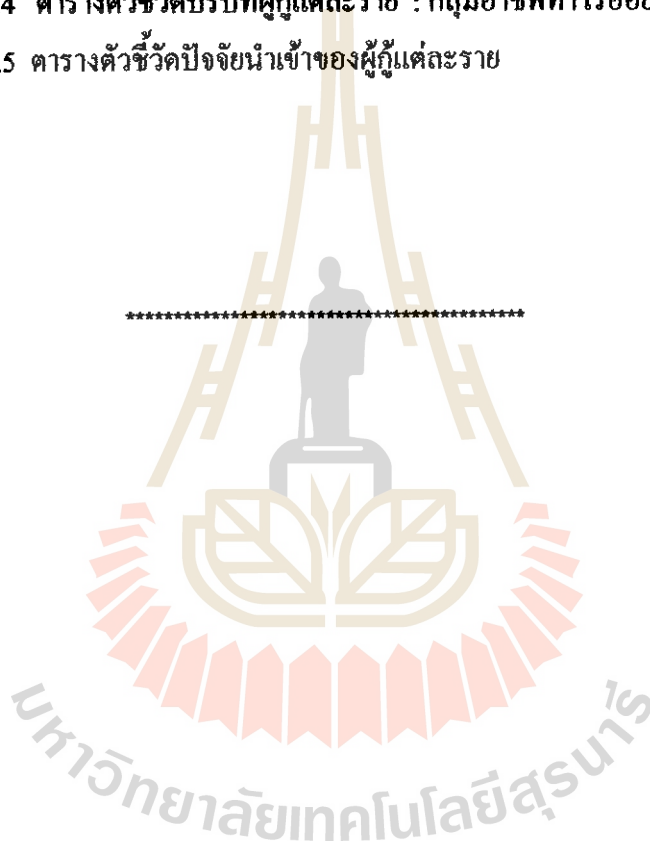
	จ
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
สรุป	39
อภิปรายผล	40
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แผนที่หมู่บ้านผาแดง	
ภาคผนวก ข. ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านผาแดง	
ภาคผนวก ค. ประวัติผู้เขียน	

สารบัญแผนภูมิและตาราง

หน้า

แผนภูมิที่ 1	แผนภูมิแบบ “ชีพท์โมเดล”	4
ตารางที่ 4.1	โครงสร้างประชากรหมู่บ้านผาแดง	26
ตารางที่ 4.2	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์	32
ตารางที่ 4.3	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพกลุ่มอาชีพค้าขาย	32
ตารางที่ 4.4	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพทำไร่ไถ้อ้อย , มันสำปะหลัง	33
ตารางที่ 4.5	ตารางตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลราย	34

บทที่ 1

บทนำ

เนื้อหาในบทที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเนื้อหาที่สำคัญแบ่งออกเป็น 5 ข้อย่อย ประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ กรอบแนวคิดทฤษฎี วิธีดำเนินการ และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล ที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็วด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างงานให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนทางสังคมและกระจายโอกาสแก่ชีวิตของประชาชนสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการจัดตั้งกองทุนนี้คือ ประชาชนจะได้มีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ สำนักงานคณะกรรมการ กทบ. (2544) "...นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งมี พ.ศ.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้ปัญหาความยากจนของประเทศซึ่งส่วนใหญ่เผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านการเรียนรู้เสริมสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง..." โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านผาแดง ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้เริ่มปฏิบัติงานเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ถึงเดือนกันยายน 2545 เป็นระยะเวลา 10 เดือน และเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ในกรณีนี้ผู้วิจัยต้องทำรายงานในรูปแบบสารนิพนธ์เพื่อประเมินโครงการ ของกองทุนหมู่บ้านและเมื่อได้ดำเนินโครงการดังกล่าวไปบ้างแล้ว จึงจำเป็นต้องมีการประเมินโครงการเพื่อให้ทราบ ปัญหาอุปสรรค ศักยภาพของหมู่บ้าน ผลสำเร็จของโครงการ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

2.2.1 หมู่บ้านผาแดงมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้

2.2.2 หมู่บ้านผาแดงมีความสามารถในการจัดการบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 หมู่บ้านผาแดงมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.2.4 เศรษฐกิจของหมู่บ้านผาแดงได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน

2.2.5 หมู่บ้านผาแดงมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อทราบปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านผาแดง

2.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์ เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

2.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านผาแดงในทัศนะของประชาชน และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3. กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการ

3.1 ความหมายเฉพาะของ CIPP

กรอบแนวความคิดทางทฤษฎีของผู้วิจัย การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ผู้วิจัยเลือกใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบ ที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” ตามที่ได้กำหนดไว้ในชุดวิชาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาสารนิพนธ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ (สำนักมาตรฐานการศึกษา 2545:20) รายละเอียดกรอบแนวคิดทางทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้ดังต่อไปนี้

C (Context) คือ บริบทของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึงหน่วยระบบของกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านและชุมชนเมืองในบริบททางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับประเทศ และบริบททางเศรษฐกิจของชุมชนหมู่บ้านผาแดง ตำบลบ้านดอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะการประกอบอาชีพ สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ศักยภาพของชุมชน ลักษณะการดำเนินชีวิต ภาวะการเป็นหนี้สิน ผู้นำของชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น

I (Input) คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึงเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท คณะกรรมการหมู่บ้านที่ได้เลือกตั้งขึ้น เงินที่ผู้ชำระคืน เงินกองทุนสะสม และอื่น ๆ

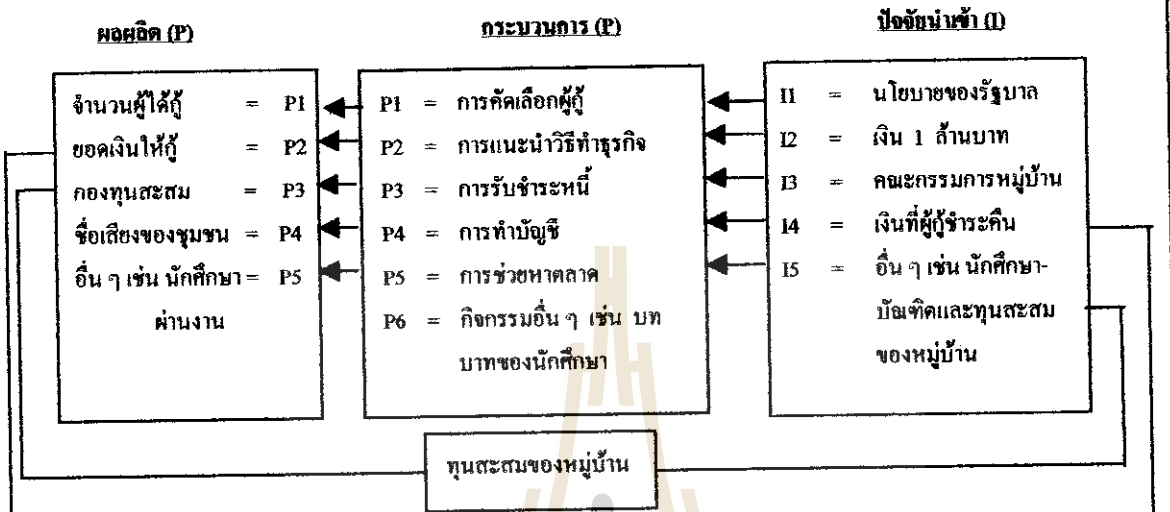
P (Process) คือ กระบวนการของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึง กระบวนการของหน่วยระบบในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดงครั้งนี้จะจรรยาจากปัจจัยดังต่อไปนี้ การคัดเลือกผู้กู้ การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การช่วยหาตลาด และกิจกรรมอื่น ๆ

P (Product) คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ ในประเมินโครงการครั้งนี้ปัจจัยผลผลิตของหน่วยระบบประกอบด้วย จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน และอื่น ๆ

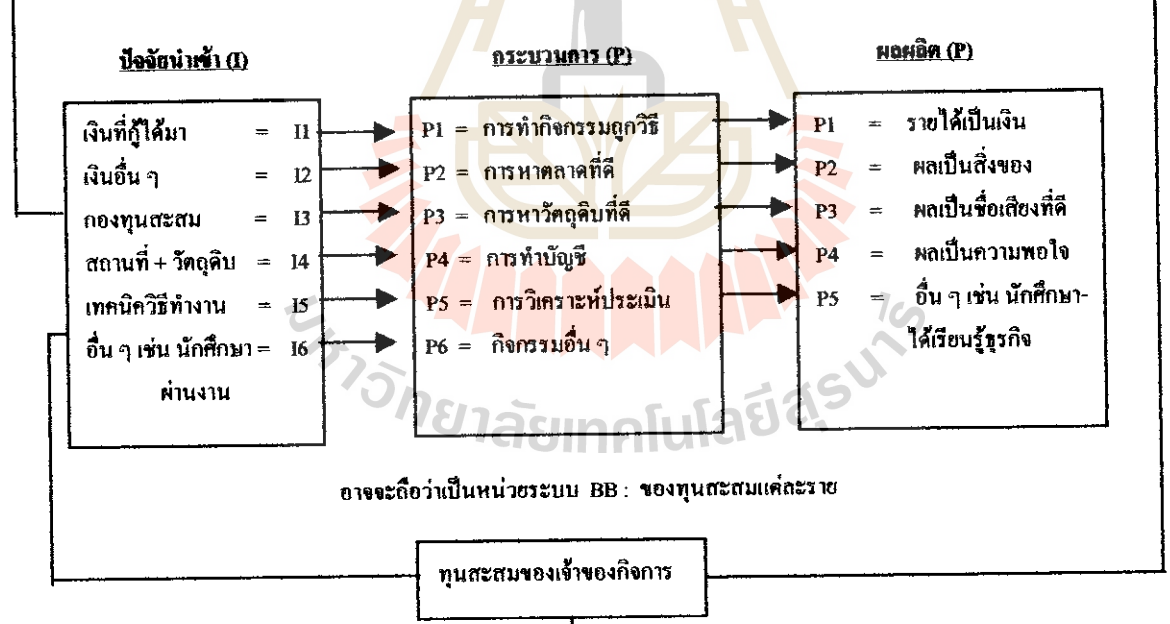
แผนภูมิจ้างล่างนี้แสดงองค์ประกอบในการประเมินผลกองทุนหมู่บ้านผาแดงในรูปแบบของ“ชีพวิถีโมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญดังนี้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้

อาจถือเป็นหน่วยระบบ AA : ทุนสะสมของหมู่บ้าน

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย (B1...Bn)

อาจจะถือว่าเป็นหน่วยระบบ BB : ของทุนสะสมแต่ละราย

บริบท (C)

- C1 = จำนวนประชากร
- C2 = ลักษณะภูมิประเทศ
- C3 = ลักษณะการประกอบอาชีพ
- C4 = สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน
- C5 = ศักยภาพของชุมชน
- C6 = ลักษณะการดำเนินชีวิต
- C7 = ภาวะการเป็นหนี้สิน
- C8 = ผู้นำของชุมชน
- C9 = ความเข้มแข็งของชุมชน

3.2 ภาพรวมของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนย่อย

คือ

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA ปัจฉิมนำเข้าของหน่วยระบบ A ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล เงิน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เงินที่ผู้กู้ชำระคืน และอื่น ๆ เช่น นักศึกษากองทุนหมู่บ้าน ทุนสะสมของหมู่บ้าน กระบวนการของหน่วยระบบ A ได้แก่ การคัดเลือกผู้กู้ การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การช่วยเหลือตลาด กิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทของนักศึกษา ผลผลิตของหน่วยระบบ A จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน อื่น ๆ เช่น นักศึกษาผ่านงาน

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละราย มีปัจฉิมนำเข้า ได้แก่ เงินที่ผู้ได้มา เงินอื่น ๆ กองทุนสะสม สถานที่/วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีทำงาน และอื่น ๆ เช่น นักศึกษาผ่านงาน กระบวนการของหน่วยระบบ B ได้แก่ กระทำกิจกรรมดูวิธี การหาตลาดที่ดี การหาวัตถุประสงค์ที่ดี การทำบัญชี การวิเคราะห์ประเมิน กิจกรรมอื่น ๆ ผลผลิตของหน่วยระบบ B ได้แก่ รายได้เป็นเงิน ผลเป็นสิ่งที่ของ ผลเป็นชื่อเสียง ผลเป็นความพอใจ อื่น ๆ เช่น นักศึกษาได้เรียนรู้ธุรกิจ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยเหลือตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินกิจการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

4. วิธีดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ และกฎระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านผาแดง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านผาแดง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านผาแดง บริบทชุมชน กระบวนการดำเนินงาน สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านผาแดง ซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วก็นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, ข้อมูลกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง, เอกสารของทางราชการ และข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ผู้วิจัยจะยึดเอาหลักการวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการประเมินเป็นหลักและปัจจัยต่างๆ ใน CIPP MODEL เป็นหลัก โดยยึดปัจจัยชี้วัดใน CIPP MODEL โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ จัดทำให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อความเข้าใจ และทำการสรุปข้อมูล

ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษา สารนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อทั้งหมด 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ นำเสนอเกี่ยวกับ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ กรอบความคิดทางทฤษฎี วิธีดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเกี่ยวกับ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) ระเบียบกองทุนหมู่บ้านผาแดง (2544) ข่าวด่วนและความเคลื่อนไหวที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน

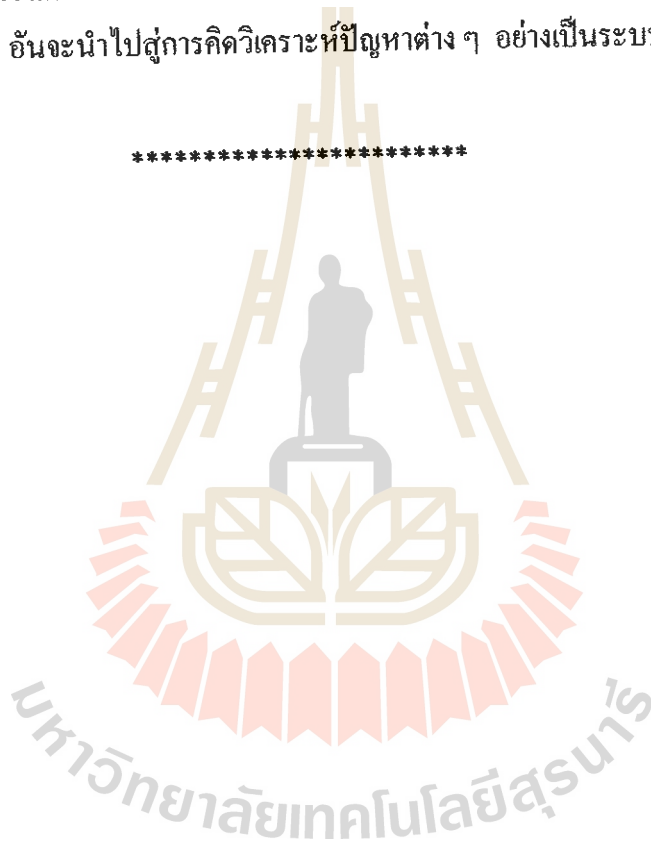
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ นำเสนอเกี่ยวกับ รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่และตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดอื่นๆ ข้อจำกัดของการทำสารนิพนธ์ การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่านับตัวแปร

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ที่ติดตามการประเมินโครงการ นำเสนอเกี่ยวกับ ผลการประเมินบริบทชุมชน ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม ผลการทดลองวิธีใหม่ ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้ ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอเกี่ยวกับ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

- 1) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดงว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
- 2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
- 3) ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชน
- 4) ผู้วิจัย ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาที่ผู้วิจัยจะนำเสนอในบทนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งได้จัดแบ่งกลุ่มเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เอกสาร กองทุนหมู่บ้านของทางราชการ เอกสารที่ได้จัดทำขึ้นโดยเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านผาแดง และข่าวบทความที่สำคัญเกี่ยวข้องกับกองทุนที่ได้นำเสนอโดยสื่อมวลชน เอกสารดังกล่าวมีความสำคัญเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับระเบียบของทางราชการ เป็นแนวทางในการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านให้ยั่งยืนต่อไป และเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของทางรัฐบาลต่อไป

เอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

2.1 เอกสารที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของทางราชการ

2.1.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) นำเสนอข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้ เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านดังกล่าว เป็นโครงการเร่งด่วนที่รัฐได้แถลงนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 1 ล้านบาท โดยให้ชุมชนและท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด อนาคต และเป็นผู้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านด้วยตนเอง มุ่งพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่ท้องถิ่น สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติ กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า มุ่งให้ชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักการสำคัญ คือ ความพร้อมของหมู่บ้าน การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน เสริมสร้างความเป็นชุมชน ให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านด้วยภูมิปัญญาของคนในชุมชน เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน เชื่อมโยง กระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน เอกชนและส่วนราชการ กระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน แก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.1.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2544) ประกอบไปด้วย 2 หมวด หมวดที่ 1 คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยประธาน รองประธาน และกรรมการที่นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ดำรงตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และให้ถือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุน กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน จัดทำร่างกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ คือ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน และดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ยึดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544)

2.1.3 สำนักมาตรฐานการศึกษา (2544). แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีสาระสำคัญ คือ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีจำนวนคร่าวเรือนสามในสี่ของคร่าวเรือนทั้งหมด การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตาม ข้อ 17 ระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2.1.4 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2544) แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชน เช่น จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากร รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน ในเรื่องระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสมาชิกภาพ การรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การกู้ยืมเงินและชำระคืนเงินกู้ การตรวจสอบภายใน และวิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน มีจำนวนกลุ่มองค์กรชุมชนภายในหมู่บ้านกี่กลุ่ม ชื่อกลุ่มกิจกรรมกลุ่ม จำนวนสมาชิก วันที่จัดตั้งขึ้น เงินทุนสะสม ฯลฯ แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำกิจกรรมอะไร วงเงินกู้ยืม และอื่น ๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี 2544

2.2 เอกสารของกองทุนหมู่บ้านผาแดง หมู่ที่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ระเบียบกองทุนหมู่บ้านผาแดง (2544). คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดงร่วมกันร่างข้อบังคับขึ้น และผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้สมาชิกร่วมกันแก้ไขและอนุมัติใช้ ซึ่งอาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านผาแดง” บ้านผาแดง หมู่ที่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา กองทุนที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา หรือที่ทำการผู้ใหญ่บ้านผาแดง ผู้ใหญ่สุรศักดิ์ ท้าวจิตต์ มีตำแหน่งเป็นประธานกองทุน ข้อบังคับของกองทุนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิกกองทุนเป็นต้นไป วัตถุประสงค์ของกองทุน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และเพื่อสวัสดิภาพ

ที่ดีแก่ประชาชน, เพื่อส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง ส่งเสริม
ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

คุณสมบัติของผู้กู้เงิน คือ มีภูมิลำเนาอยู่ในบ้านผาแดง ไม่น้อยกว่า 12 เดือน เป็นผู้
บรรลุนิติภาวะ มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา ยินยอมปฏิบัติตามข้อบังคับของ
กองทุน และได้รับมติให้เข้าเป็นสมาชิกจากที่ประชุมคณะกรรมการกองทุน ค่าธรรมเนียมเข้าเป็น
สมาชิกคนละ 20 บาท และจะเรียกคืนไม่ได้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดง มี 1 คณะ
ประกอบด้วยคณะกรรมการ 15 ท่าน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง การกู้ยืมให้กู้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น
หลักประกันเงินกู้ ผู้กู้ต้องหาผู้ค้ำประกัน 2 คน และถ้าผู้ค้ำประกันตาย หรือเหตุอื่น ๆ ต้องหาผู้ค้ำ
ประกันรายใหม่ภายใน 10 วัน วิธีให้กู้ สมาชิกผู้กู้ต้องมีแผนการใช้เงิน เขียนคำขอู้เสนอต่อคณะ
กรรมการ เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้กู้ก็เบิกรับเงินที่กู้ได้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 5 ต่อปี หากผิดนัดชำระหนี้ต้องเสียค่าปรับร้อยละ 1.50 บาทต่อวัน กองทุนมีผล
บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2544 จำนวนเงินกู้ การอนุมัติเงินกู้ กำหนดระยะเวลาส่งคืนเงินกู้
ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 สักย
ภาพของชุมชนกันอนาคตกองทุนเงินล้าน.

รายงานการศึกษาชุมชนศักยภาพของชุมชนกันอนาคตกองทุนเงินล้าน. ได้นำเสนอเกี่ยวกับ
กองทุนหมู่บ้านผาแดงตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2544 มีคณะกรรมการกองทุนจำนวน 15 ท่าน
กองทุนหมู่บ้านผาแดงได้รับโอนเงินล้านเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 อนุมัติปล่อยเงินกู้ทั้งหมด
จำนวน 947,000 บาท มีสมาชิกทั้งหมด 57 ราย กู้ทั้งหมด 56 ราย ส่วนใหญ่ส่งชำระเป็นรายปี
กลุ่มนักศึกษาบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ตำบลคอนเมือง (2545). โครงการแลกเปลี่ยนความ
คิดและประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้จัดทำโครงการนี้เมื่อวันที่ 25
มกราคม 2545 ณ.องค์การบริหารส่วนตำบลคอนเมือง มีผู้เข้าร่วมตั้งนี้ ประธานกองทุนหมู่บ้าน
ตำบลคอนเมือง กรรมการกองทุน นักศึกษาบัณฑิตอาสา กองทุนหมู่บ้านตำบลคอนเมือง และ
อาจารย์นิเทศน์ ผลการจัดเวทีประชาคมพบว่า ทุกหมู่บ้านประสบกับปัญหาแตกต่างกันไป เช่น
เงินที่ได้มา 1 ล้านบาทไม่เพียงพอต่อสมาชิก สมาชิกบางคนไม่ชอบคณะกรรมการจึงไม่ให้ความ
ร่วมมือในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับกองทุน คนจนมักไม่มีสิทธิในการกู้ สมาชิกบางคนนำเงินไปใช้
ผิดวัตถุประสงค์ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน ผู้กู้ย้ายภูมิลำเนาไม่สามารถติดต่อได้
มีผู้ผลิตแต่ไม่มีตลาดรองรับ คณะกรรมการมีความรู้น้อย

โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ วันที่ 25 มกราคม 2545 ณ. องค์การบริหารตำบลคอนเมือง มีผู้เข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคมครั้งนี้ สมาชิกผู้กู้กองทุนหมู่บ้านละ 2 คน นักศึกษาบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน อาจารย์นิเทศ และพัฒนากรตำบลคอนเมือง จากการประชาคมพบว่า ผู้กู้บางรายขาดประสบการณ์ในการประกอบอาชีพจึงไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพเท่าที่ควร

2.3 บทความและข่าวที่สำคัญเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

2.3.1 “กองทุนหมู่บ้านต้องเป็นมากกว่ากองเงิน : (2545 :25) ได้นำเสนอข้อมูลกองทุนหมู่บ้าน มีสาระสำคัญ คือ รัฐบาลได้จัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ให้แก่ชุมชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ มีการรวมกลุ่มกันที่เข้มแข็งมีการช่วยเหลือพึ่งพากัน ทำให้ชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ให้ชุมชนร่วมกันบริหารกองทุนของตนให้ยั่งยืน ซึ่งถ้าต้องการจะให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ประชาชนต้องนำมาลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.3.2 “สมุดปกประจำปี “แมว” มือใหม่หัดบริหารประเทศ ความตั้งใจดีแต่ฝีมือยังไม่ซัด” : (2545). ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ หลังจากการบริหารประเทศของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้เกือบปี ทุกคนคาดหวังว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัวหลังจากที่ทรุดตัวมานาน รัฐบาลได้แถลงนโยบายหลาย ๆ เรื่องรวมทั้งโครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ซึ่งรับแรงดำเนินโครงการกันอย่างเต็มที่ แม้จะมีการโอนเงินให้แก่หมู่บ้านไปแล้วแต่ก็ยังประสบกับปัญหา คือ ชาวบ้านไม่รู้นำเงินไปทำอะไร บางหมู่บ้านยังไม่กล้าปล่อยเงินกู้กลัวปัญหาจะตามมาทีหลัง ซึ่งก็ยังไม่เห็นผลชัดเจนต้องรอให้ครบปีก่อน

2.3.4 นางลักษณ์ เดชะพิพงษ์ (2544 : 32-33). นำเสนอบทความเรื่อง จุดเด่นจุดด้อย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. จุดเด่นของกองทุนหมู่บ้าน คือ เกิดกระบวนการเห็นหาคนดีเข้ามาบริหารกองทุนเกิดการรวมกลุ่มความสามัคคี หมู่บ้านต้องมีความพร้อมโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้รับ โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน จุดด้อยของกองทุนหมู่บ้าน คือ ระยะเวลากู้ยืมจำกัดใน 1 ปี อาจยังไม่ทันเกิดประโยชน์ชัดเจนก็ต้องหาเงินมาคืนกองทุน วงเงินกู้มีจำกัด ไม่เปิดโอกาสให้ทำโครงการใหญ่เงินลงทุนสูง ระเบียบข้อบังคับไม่เอื้อประโยชน์ต่อคนจน เกิดสภาพหนี้หมุนเวียน คือ ประชาชนมีหนี้เก่าอยู่แล้ว กับ ธ.ก.ส., ธ.ออมสิน ฯลฯ สภาพเหมือนนักธุรกิจ คือขาดสภาพคล่อง

2.3.5 “กองทุนหมู่บ้านสะกดบทเรียนสอนรัฐอย่าหวังผลเลิศหรู” (ไทยรัฐ 8 พ.ย. 2544, หน้า 8) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ รัฐได้โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านไปแล้ว ด้วยหวังจะให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ แต่จากการประกาศตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสำนักงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กลับหดตัวลงเรื่อยๆ

2.3.6 “คนจนอดหาผู้ค้าประกันไม่ได้”. (ไทยรัฐ 8 พ.ย. 2544, หน้า 8) ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ ปัญหาของโครงการกองทุนหมู่บ้านมีมากมายหลายประการ เช่น การเลือกปฏิบัติญาติพี่น้อง ปัญหาคนจนไม่มีผู้ค้าประกันให้ ฯลฯ ซึ่งการดำเนินงานของรัฐบาลชุดนี้ได้ทำตามสัญญาเมื่อครั้งหาเสียง อาจถือได้ว่าเป็นรัฐบาลชุดแรกที่ทำตามสัญญาได้ทั้งหมด แต่ผ่านมา 8 เดือนกว่า ผลของการดำเนินงานของรัฐกลับยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม อย่างที่คิดไว้ จึงถึงเวลาที่รัฐต้องทบทวนปัญหา

2.3.7 “ฮั้วการเมืองตั้งสมมุติฐานผิด”. (ไทยรัฐ 8 พ.ย. 2544, หน้า 8) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ นพ.พลเดช ปิ่นประทีป ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกล่าวว่า รัฐตั้งสมมุติฐานผิดตั้งแต่แรกที่จะให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านทำให้เศรษฐกิจขยายตัว แต่ช่วง ก.ค. - ก.ย. ที่ผ่านมาเห็นแล้วว่าเป็นไปไม่ได้ รัฐหวังจะให้เห็นผลเร็วเหมือนมอเดอเรอไซด์ แต่เป็นได้แค่จักรยาน สาเหตุเพราะรัฐไม่เข้าใจธรรมชาติของชาวบ้าน คือ เมื่อได้เงินกูมาแล้วจะนำไปชำระหนี้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าก่อน จากนั้นค่อยคิดว่าจะเอาไปทำอะไร ซึ่งต้องรอผลในอีก 2 ปีข้างหน้า จึงจะเห็นผลอย่างคาดหวังไว้

2.3.8 ศัลยา ประชาชาติ (2545 : 16) ได้นำเสนอข้อมูลกองทุนหมู่บ้านช่วยกระตุ้นให้ เศรษฐกิจโตขึ้น 0.80 % ได้นำเสนอผลการวิจัยไว้ 2 ชิ้น ได้แก่ งานวิจัยของ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้สำรวจพบว่าเงินกองทุนหมู่บ้านได้นำไปใช้จ่ายในกิจกรรมการผลิตถึง 89.1 % และเงินเหล่านี้ระบุไว้ว่านำไปใช้ในภาคเกษตรกรรม 61.2 % ซึ่งโครงการกองทุนหมู่บ้านดังกล่าวหวังผลในระยะยาว ดังนั้นรัฐควรติดตามอย่างใกล้ชิด และอีกงานวิจัยของกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา กรมการพัฒนาชุมชน ได้สัมภาษณ์โดยสุ่มพื้นที่ตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่นำไปลงทุนในภาคเกษตร 41.2 % วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ผู้เพื่อลงทุนเพิ่ม และที่สำคัญคือรัฐควรช่วยเหลือในด้านการฝึกฝนทักษะและพัฒนาอาชีพของประชาชน

บทสัมภาษณ์ น.พ. พลเดช ปิ่นประทีป (2544) กล่าวว่าขณะนี้ปล่อยเงินกู้ทั้งหมด 59,273 ล้านบาท ชาวบ้านส่วนใหญ่ถูกไปทำการเกษตร ซึ่งทำให้เกิดจุดอ่อนในด้านการหมุนเงิน ต้องใช้เวลานานเป็นปี เกี่ยวกับบัณฑิตกองทุนนั้นเป็นโครงการระยะสั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการทำงาน พัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ และสิ่งที่สังคมคาดหวังจะให้บัณฑิตกองทุนจะไปสร้างความเข้มแข็งนั้นเป็นไปได้ยาก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2544). คู่มือนักศึกษา.

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนนำไปสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชนในระดับฐานราก มุ่งให้ชาวบ้านพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพื่อควมมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งรัฐได้จัดสรรเงินงบประมาณแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นซึ่งจะช่วยในการบริหารและการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีประโยชน์ทั้งตัวนักศึกษาเองและเพื่อเชื่อมโยงและประสานงานของภาครัฐกับชุมชน ได้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่เป็นจริงเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

จากการทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รับประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ดังนี้

1. เอกสารของทางราชการช่วยให้ผู้วิจัยได้ความรู้พื้นฐานของกองทุนหมู่บ้าน เข้าใจนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ สามารถกำหนดคตัวแปร ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบในบริบทกองทุนหมู่บ้าน
2. เอกสารกองทุนบ้านบ้านผาแดงรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านผาแดง รู้ถึงวัตถุประสงค์การสมัครเป็นสมาชิกกองทุน การขอรับการพิจารณาวงเงินกู้ และความรู้พื้นฐานของบ้านผาแดง ช่วยให้ผู้วิจัยกำหนดการประเมินได้ถูกต้อง ช่วยให้ผู้วิจัยได้ความรู้เกี่ยวกับบริบทชุมชน การดำเนินงาน ผลผลิต ทั้งหมู่บ้านโดยรวม และของผู้ดูแลราย
3. ข่าวและบทความที่สำคัญเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน ช่วยให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในชุมชนต่าง ๆ ทราบผลการดำเนินงานของรัฐบาลได้ทุกระยะ และช่วยให้ผู้วิจัยได้รับทราบสถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาในบทนี้ จะนำเสนอวิธีดำเนินการประเมินโครงการ ที่ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษากองทุนหมู่บ้านตาม โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง วิธีการประเมินโครงการหรือรูปแบบการประเมินนั้นผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากการศึกษาในชุดวิทยาสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อหลักคือ วิธีการประเมินโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ วิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดปรากฏในรายงานฉบับนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

1.1 การใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการประเมินที่เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์สรุปผลเพื่อยืนยันความถูกต้องของสิ่งที่ค้นพบ หรือข้อสรุปต่าง ๆ ของปัญหาวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณจึงต้องมีการใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเหล่านั้นจึงจะเห็นได้จากการข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการคำนวณค่าที่ได้ ออกมาเป็นเปอร์เซ็นต์และจำนวนร้อยละ โดยที่จะข้อมูลได้จากงาน บร.ที่ส่งไป คือ บร.2

1.2 การใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นระเบียบวิธีการวิจัยเชิงประจักษ์ที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นรายละเอียดเรื่องเล่าและคุณลักษณะต่าง ๆ ในเชิงลึกที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยตัวเลข การวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นและการปรับกรอบคำถาม แนวคิดและวิธีการวิจัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเพื่อให้เข้าถึงการวิเคราะห์และตีความหมายข้อมูลที่ลุ่มลึกและสะท้อนสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด ซึ่งจะศึกษาเฉพาะรายกรณีของหมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

รูปแบบการประเมิน

1) หลักการพื้นฐานของการประเมินเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง หรือที่เรียกว่า “Authentic Evaluation”

2) การตัดสินคุณค่า ความเด่น ความด้อย ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประเมิน แต่อาจทำในเชิงชี้แนะสำหรับตัวบ่งชี้บางตัวเท่านั้น

3) การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค้าของตัวบ่งชี้จะไม่กระทำไว้ล่วงหน้า แต่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกตัว แล้วจึงค่อยพิจารณาว่าควรกำหนดเกณฑ์ ตัดสินค้าสำหรับตัวบ่งชี้ใดบ้างแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินค้าตามเกณฑ์นั้น ส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีกำหนดเกณฑ์ก็เสนอผลโดยไม่มี การตัดสินค้า แต่เป็นการรายงานผลข้อมูลตามสภาพจริง

4) รูปแบบการประเมินเป็นการประเมินเชิงระบบซึ่งตรงกับ ซีพีไอโมเดล “CIPP MODEL” C การประเมินสถานะแวดล้อม, I การประเมินปัจจัยนำเข้า, P การประเมินกระบวนการ, P การประเมินผลผลิต (โปรดดูรายละเอียด “ซีพีไอโมเดล” ในบทที่ 1) เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่ามาใช้ ได้แก่

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยสัมภาษณ์สมาชิกของหมู่บ้านผาแดงที่มี ทั้งผู้กู้และไม่ผู้กู้เงินกองทุน โดยเป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้นภาคสนาม โดยช่วงเวลาที่ออกไปพบชาวบ้านส่วนใหญ่คือหลังเวลาเลิกงานประมาณ 16.00 น. - 20.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทุกคนพักผ่อนอยู่กับบ้านมีเวลามากพอที่จะให้สัมภาษณ์ได้ และช่วงวันเสาร์อาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ ในวันทำงานส่วนใหญ่จะเจอแต่คนแก่ซึ่งอยู่เฝ้าบ้าน

2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้การบันทึกสิ่งที่พบเห็น โดยการสังเกตพฤติกรรมของชาวบ้าน ลักษณะคำพูด ท่าทาง ใช้สายตาสังเกตสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ สภาพความเป็นจริงกับคำถามที่ชาวบ้านตอบซึ่งส่วนน้อยไม่ตรงกับที่พูด แต่บางคนก็จะพูดจริง บางคนจะพยายามหลบหน้าไม่ยอมตอบคำถาม บางคนเมื่อที่เราเข้าหมู่บ้านบ่อยๆ เพราะกลัวเราไปสอดแนมว่าเค้าไม่ได้นำเงินไปใช้ประโยชน์จริง

3. ใช้การบันทึกเหตุการณ์ โดยบันทึกข้อมูลเพื่อเก็บรายละเอียดให้ได้มากที่สุด

4. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมกับสมาชิกในชุมชน เพื่อหาข้อมูลชุมชน ข้อมูลบริบทชุมชน และอื่น ๆ

1.3 ศึกษาเฉพาะกรณี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะรายกรณี หรือเป็นการวิจัยที่กำหนดขอบเขตและเนื้อหาไว้ที่ชุมชนเฉพาะแห่ง แล้วศึกษาในทุกแง่มุมของชุมชน โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีเทคนิควิธีการประเมินรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัย ชุมชนที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้คือ หมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 60 ครัวเรือน หน่วยในการวิเคราะห์ใช้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขและไม่ใช้ตัวเลข โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลจาก ผู้นำหมู่บ้าน ประธานกองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกของกองทุน และสมาชิกของหมู่บ้าน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยเฉลี่ยในทุกพื้นที่ของหมู่บ้านอย่างทั่วถึง คือ

บร. 1, 2, 3, 4, 9 เลือกสุ่มตัวอย่าง 30 % จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

บร. 11 ศึกษาทุกรายกรณีที่อยู่เงินกองทุนหมู่บ้านผาแดงแบบสุ่มตัวอย่าง

บร. 5 เป็นการประชุมประชาคมในระดับตำบล โดยได้เชิญประธานกองทุน

คณะกรรมการกองทุนจากทุกหมู่บ้านมาประชาคมร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

1.4 นำเสนอผลงานวิจัยโดยอาศัยความคิดโดยยึดรูปแบบเชิงระบบ “ซิฟพ์โมเดล”

กรอบแนวความคิดทางทฤษฎี ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ผู้วิจัย

เลือกใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “CIPP Model” C (Context) คือ บริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านผาแดง ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา I (Input) คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท P (Process) คือ กระบวนการของหน่วยระบบโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง P (Product) คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ ในการประเมินโครงการครั้งนี้ปัจจัยผลผลิตของหน่วยระบบประกอบด้วย จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน และอื่น ๆ (โปรดดูการประยุกต์ใช้ “ซิฟพ์โมเดล” ในการวิจัยครั้งนี้ในบทที่ 1)

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูล ในการทำวิจัยตาม โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตัวเองรับผิดชอบในฐานะเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ถึงเดือนกันยายน 2545 เป็นระยะเวลา 10 เดือน ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลในเรื่อง

1. หมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
2. กองทุนหมู่บ้านผาแดง หมู่ 11 ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

1.6 เลือกพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะหมู่บ้านผาแดง ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งได้จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่บัณฑิตศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ เพื่อที่จะให้บัณฑิตได้เข้ามาช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ศึกษากองทุนหมู่บ้านผาแดง และหมู่บ้านผาแดง ตามที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในพื้นที่นี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นลักษณะเฉพาะได้เลือกวิจัยพื้นที่รับผิดชอบของผู้วิจัย ซึ่งได้ผ่าน

กระบวนการสอบคัดเลือกตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกหมู่บ้านผาแดง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสมาชิกกองทุนผู้กู้ และสมาชิกกองทุนที่ไม่ได้กู้เงินในโครงการ ประกอบไปด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูลระบบ A คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านผาแดงทั้งหมด 57 ราย
2. ผู้ให้ข้อมูลระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นรายบุคคล จำนวน 56 ราย
3. ผู้ให้ข้อมูลระบบ C คือ ครวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านผาแดง จำนวน 60 ครวเรือน

ประชากรในแต่ละระบบมีดังนี้

ระบบ A คือ ภาพรวมของกองทุนหมู่บ้านผาแดง ประชากรในหน่วยระบบได้แก่ประชากรทั่วไป คณะกรรมการกองทุน 15 ท่านประธานกองทุน เลขานุการ เภรัญญิก สมาชิกผู้ที่ไม่ได้กู้พัฒนาการประจำตำบล เจ้าหน้าที่อำนวยการบ้านหนองแวง อบต.คอนเมือง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ประกอบด้วย

1. นายสุรศักดิ์	ท้าวจิตต์	ตำแหน่ง	ประธาน
2. นายสมคิด	นนพละ	ตำแหน่ง	รองประธาน
3. นายสุระ	สุทธิจันทิก	ตำแหน่ง	เลขานุการ
4. นางอำไพ	กรินสูงเนิน	ตำแหน่ง	บัญชี
5. นางน้ำอ้อย	จิตรจันทิก	ตำแหน่ง	บัญชี
6. นายศรีทิพย์	เลิศฤทธิรัตนพาล	ตำแหน่ง	ประชาสัมพันธ์
7. นายประทวน	เจ็กจันทิก	ตำแหน่ง	กรรมการ
8. นายสุนทร	ยาจันทิก	ตำแหน่ง	เร่งรัดหนี้สิน
9. นายประสิทธิ์	เจิงสูงเนิน	ตำแหน่ง	เร่งรัดหนี้สิน
10. นายดิน	อัคกลาง	ตำแหน่ง	สินเชื่อ
11. นายประทวน	ห้วงจันทิก	ตำแหน่ง	สินเชื่อ
12. นางสุนีย์	เลิศฤทธิรัตนพาล	ตำแหน่ง	กรรมการ
13. นายคำพา	หาญสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการ
14. นายเล็ก	เชยโนนสูง	ตำแหน่ง	กรรมการ
15. นายพรชัย	ชื่นคำกลาง	ตำแหน่ง	เหรัญญิก

ระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้แต่ละรายกรณี ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มีทั้งหมด 53 ราย แบ่งตามกลุ่มอาชีพที่กู้ดังนี้

1. ทำไร่อ้อย มันสำปะหลัง จำนวน 50 ราย เป็นเงิน 827,000 บาท
 2. ค้าขาย จำนวน 3 ราย เป็นเงิน 60,000 บาท
 3. เลี้ยงสัตว์ วัว จำนวน 3 ราย เป็นเงิน 60,000 บาท
- รวมผู้กู้ทั้งหมด 56 ราย เป็นเงินทั้งสิ้น 947,000 บาท

ระบบ C คือ สมาชิกหมู่บ้านผาแดง ทั้งหมด 60 ครัวเรือน ตำบลคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่มีคุณสมบัติที่สามารถให้ข้อมูลกับเราได้ แยกได้ดังนี้

ระบบ A คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกที่ไม่ได้กู้

ระบบ B สมาชิกผู้กู้ทุกคน จำนวน 56 ราย

ระบบ C สมาชิกหมู่บ้านผาแดง โดยสุ่มเลือกตัวอย่างกระจายทั่วถึง

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยแบ่งตัวแปร และตัวชี้วัด โดยยึดเอาหน่วยระบบในการวิเคราะห์เป็นหลัก ดังนี้

ตัวแปร	ตัวชี้วัด
ระดับหมู่บ้าน	
C1 – จำนวนประชากร	1. จำนวนประชากรชาย, หญิง, เด็ก, คนชรา
C2 – ลักษณะภูมิประเทศ	1. จำนวนแหล่งน้ำ 2. ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ 3. สภาพพื้นดิน
C3 – ลักษณะการประกอบอาชีพ	1. อาชีพที่ทำปัจจุบัน 2. อาชีพเสริม
C4 – สภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน	1. เศรษฐกิจฝืดเคือง
C5 – ศักยภาพของชุมชน	1. ความสามัคคีในชุมชน 2. การช่วยเหลือพึ่งพากัน 3. ความซื่อสัตย์ 4. ความอบอุ่นในครอบครัว

C6 – ลักษณะการดำเนินชีวิต

1. ขนาดของครอบครัว
2. การนับถือเชื้อชาติ

C7 – ภาวะการเป็นหนี้สิน

1. จำนวนหนี้สิน

C8 – ผู้นำของชุมชน

1. มีความเข้มแข็ง
2. มีความเสียสละ
3. อุทิศตนเพื่อสังคม

C9 – ความเข้มแข็งของชุมชน

1. ชุมชนรักใคร่ปรองดองกัน
2. ชุมชนมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับหมู่บ้าน

I1 – นโยบายของรัฐบาล

1. สมาชิกเข้าใจในระเบียบกองทุนฯ
2. สมาชิกเข้าใจในนโยบายของรัฐบาล

I2 – เงินกองทุน 1 ล้านบาท

1. เงิน 1 ล้านบาทในบัญชีกองทุนฯ

I3 – คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดง

1. จำนวนคณะกรรมการกองทุนฯ 15 ท่าน

I4 – เงินที่ผู้กู้ชำระคืน

1. จำนวนเงินในบัญชี
2. จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ
3. จำนวนค่าปรับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

I5 – เงินทุนสะสมอื่น ๆ

1. เงินกองทุนอื่น ๆ ของหมู่บ้าน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับหมู่บ้าน

P1 – การคัดเลือกผู้กู้

1. คุณสมบัติของผู้กู้
2. ผู้ค้ำประกัน
3. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุน

P2 – การแนะนำวิธีทำธุรกิจ

1. ผู้แนะนำ
2. ประเด็นในการแนะนำ
3. วิธีการแนะนำ
4. จำนวนครั้งในการแนะนำ

P3 – การรับชำระหนี้

1. จำนวนเงินต้น ดอกเบี้ย ค่าปรับ
2. คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

P4 – การทำบัญชี

1. การทำบัญชีรับ - จ่าย
2. คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

P5 – การช่วยหาตลาด

1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด
2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด
3. ปัญหาอุปสรรค

P6 – การจัดทำระเบียบกองทุนฯ

1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ
3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับหมู่บ้าน

P1 – จำนวนผู้ได้กู้เงิน

1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้
2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง
3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้

P2 – ยอดเงินให้กู้
ได้

1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่
รับอนุมัติแต่ละครั้ง
2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด
3. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติ

P3 – เงินกองทุนสะสม

1. ยอดเงินกองทุนสะสม

P4 – ชื่อเสียงของชุมชน

1. การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
2. มีเงินหมุนเวียนในชุมชน
3. เศรษฐกิจดีขึ้น
4. ดอกผลเพิ่มขึ้น

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับรายบุคคล

I1 – จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

I2 – จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้

1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงิน
กู้
2. ที่มาของเงินทุน

I3 – กองทุนสะสม

1. จำนวนเงินกองทุนสะสมของผู้กู้

I4 – สถานที่ / วัตถุประสงค์

1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ
2. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ
3. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ

I5 – เทคนิควิธีทำงาน

1. ความรู้ความสามารถในการประกอบ
อาชีพ

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับรายบุคคล

P1 - การทำกิจกรรมถูกวิธี

1. ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย
2. ประสบผลสำเร็จในการประกอบ
กิจกรรม

P2 – การหาตลาด

1. มีตลาดรองรับสินค้า

P3 – การหาวัตถุประสงค์

1. มีตลาดซื้อวัตถุประสงค์
2. วัตถุประสงค์หาง่ายในท้องตลาด

P4 – การทำบัญชี

1. จัดทำบัญชีรับ – จ่ายเงิน

P5 – การวิเคราะห์ประเมิน

1. มีการประเมินผลสำเร็จของการ
ประกอบธุรกิจ

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับรายบุคคล

P1 = รายได้เป็นเงิน

1. มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
2. ไม่มีหนี้สิน
3. มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

P2 = ผลเป็นสิ่งที่ของ

1. มีสิ่งของเพิ่มขึ้น
2. มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

P3 – ผลเป็นชื่อเสียง

1. มีชื่อเสียงในสังคม

P4 – ผลเป็นความพอใจ

1. มีความภูมิใจในความสำเร็จของตน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินในการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
การกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินดังนี้

4.1 แบบ บร. 1 - บร. 12

- บร. 1 ข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้านผาแดง
- บร. 2 ข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
- บร. 3 ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน
- บร. 4 แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
- บร. 5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- บร. 6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน
- บร. 7 แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
ในทัศนะของประชาชน
- บร. 8 โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- บร. 9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์
- บร. 10 แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน
- บร. 11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี
- บร. 12 การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

4.2 การใช้แบบสอบถาม

5. วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยเลือกใช้มีหลายวิธี ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ โดยการคำถามแบบ บร. เป็นคำถามที่มีกรอบมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน
2. การสังเกต โดยการสังเกตสิ่งที่พบเห็นเพื่อหาข้อมูล และหาความรู้ที่ผู้วิจัยต้องการ เช่นการทำ บร. 11 เราต้องไปสังเกตดูว่าสมาชิกที่ผู้เงินนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และการสังเกตการประชุมกองทุนหมู่บ้านผาแดงช่วงเวลา 10 เดือน ระหว่างการทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ -ภาพการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยได้สังเกตและได้ทำการบันทึกข้อมูลไปพร้อมกัน

3. การใช้ข้อมูลมือสอง ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานีอนามัย บ้านหนองแวง องค์การบริหารส่วนตำบลคอนเมือง ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ตำบลคอนเมืองที่เก็บรวบรวมไว้แล้ว ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ได้ ข้อมูลมือหนึ่งเป็นการสัมภาษณ์ใหม่เพื่อความแน่นอน

4. การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน และเวทีประชาคมระดับตำบล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลทั้งหมดจากการศึกษาภาคสนามแล้ว ก็นำมาแยกแยะวิเคราะห์ตีความหมาย วิเคราะห์ตัวแปรตัวชี้วัด วิเคราะห์เพื่อประเมินบริบทชุมชน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต เพื่อเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ข้อมูลของผู้วิจัยที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ คือไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นสถิติตัวเลข เน้นการบรรยายเชิงพรรณนา ข้อมูลที่ได้นั้นเป็นข้อมูลที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือ เพราะผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติเองโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมคลุกคลีกับสมาชิกในหมู่บ้านผาแดง ระยะเวลาศึกษางานวิจัยครั้งนี้ 10 เดือน และขั้นตอนสุดท้ายคือนำเสนอรายงานในรูปแบบสารนิพนธ์

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

เนื้อหาในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการติดตามและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อย่อยที่สำคัญ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน (หน่วยระบบ C)
2. ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม (หน่วยระบบ A)
3. ผลการประเมินผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)
4. สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

ผลการประเมินบริบทชุมชนของหมู่บ้านผาแดง ประกอบไปด้วย ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านผาแดง สภาพปัจจุบัน ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านวัฒนธรรม รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านผาแดง ความเป็นมาของหมู่บ้านผาแดง ไม่ได้มีบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์เลย ได้แต่เพียงทราบจากคำบอกเล่าจากบรรพบุรุษหลายยุคหลายสมัยว่า มีผู้ใหญ่จ๊ะระ กลิ่นดำดวลเป็นผู้จัดตั้งหมู่บ้านผาแดง แต่เดิมหมู่บ้านร่วมกับหมู่บ้านซำกระสังข์แล้วต่อมาขอแยกออกจากหมู่บ้านซำกระสังข์และภูมิภาคเป็นภูเขาและมีหน้าผาสีแดงจึงนำชื่อหน้าผานั้นมาเป็นชื่อหมู่บ้านผาแดง ตั้งแต่ปี 2534

1.2 สภาพปัจจุบัน

การตั้งถิ่นฐาน การตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านผาแดง ไม่มีหลักฐานบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าสืบต่อกันมาว่า ผาแดง เป็นภูเขาที่อยู่ในบริเวณหมู่บ้านจึงเรียกเป็นชื่อหมู่บ้านตั้งแต่ ปี 2534 เป็นต้นมา การตั้งถิ่นฐานมีการเข้าของประชากรจากหลายพื้นที่เข้ามาอยู่ร่วมกันและตั้งเป็นหมู่บ้านผาแดงจนถึงปัจจุบัน

การขยายตัวของประชากร ความเป็นมาของหมู่บ้านตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษตั้งเดิมนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่าเป็นชนพื้นเมืองเชื้อสายโคกพยอมถิ่นฐานมาจากที่ใด ได้แต่เพียงทราบจากคำบอกเล่าปากต่อปากว่าหมู่บ้านนี้ตั้งมาไม่นานนัก จากคำบอกเล่ามีผู้ใหญ่จ๊ะระเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก คนต่อมาชื่อผู้ใหญ่จ๋าแดง คนที่สามชื่อผู้ใหญ่สุรศักดิ์ และคนปัจจุบันชื่อผู้ใหญ่สุรศักดิ์ ท้าวจิตต์ การขยายตัวของประชากรแต่เดิมนั้นประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะด้านการศึกษา-สุขยังให้บริการไม่ทั่วถึง ทำให้การควบคุมจำนวนประชากรขาดประสิทธิภาพ ประชาชน

หมู่บ้านผาแดงมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 60 ครัวเรือน แต่อาศัยอยู่จริงเพียง 59 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 310 คน แยกเป็นชาย 162 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 เป็นหญิง 148 คน คิดเป็นร้อยละ 47.74 ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 - 50 ปี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างประชากรหมู่บ้านผาแดง พ.ศ. 2544

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	162	52.25
หญิง	148	47.74
2. อายุ		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	33	10.64
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	34	10.96
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	44	14.19
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	37	11.93
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	40	12.90
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	84	27.09
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	10	3.22
60 ปี 1 วันขึ้นไป	28	9.03

ที่มา : แบบ บร. , ข้อมูล กชช.2 ค. ตำบลคอนเมือง 2544

รายงานศึกษาภาพชุมชนกับอนาคตกองทุนเงินถิ่น

โรงเรียนและการศึกษา หมู่บ้านผาแดงมีสถานศึกษาอาศัยอยู่ในเขตหมู่บ้านทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษานักเรียนต้องเดินทางไปเรียนยังต่างหมู่บ้าน คือ โรงเรียนบ้านหนองน้ำใส ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 5 กิโลเมตร ชาวบ้านผาแดงส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับคือประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาตอนต้น

สุขภาพอนามัย หมู่บ้านผาแดงไม่มีสถานอนามัยแต่จะมีสถานอนามัยประจำตำบล ตั้งอยู่หมู่บ้านหนองแวง ห่างจากหมู่บ้านผาแดงประมาณ 5 กิโลเมตร ชาวบ้านผาแดงได้รับสวัสดิการด้านการสาธารณสุขจากโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ชาวบ้านผาแดงได้รับการดูแลสุขภาพอย่างทั่วถึง

การขยายตัวของชุมชน การตั้งบ้านเรือนของประชากรขยายตัวเพิ่ม โดยตั้งบ้านเรือนเพิ่มขึ้นในพื้นที่ดินของตนเอง และตั้งบ้านเรือนอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันกับเครือ ประชาชนส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองแต่มีเนื้อที่น้อยเพราะปัจจุบันขายให้นายทุนกันเยอะ ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว นับถือเครือญาติผู้เฒ่าผู้แก่ ดำรงชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ปลูกผักสวนครัวไว้กินเองเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย มีอะไรก็แบ่งปันกันระหว่างเพื่อนบ้าน และมีความรักใคร่สนิทสนมกันรู้จักกันทั้งหมู่บ้าน

ระบบนิเวศน์ของชุมชน

ทำเลที่ตั้ง หมู่บ้านผาแดงตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นทุ่งหญ้าเมืองร้อน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านปางโก หมู่ที่ 8
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านลาดอุดม หมู่ที่ 16
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านหนองแวง หมู่ที่ 2
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านขั้วกระสังข์ หมู่ที่ 6

มีเส้นทางคมนาคมขนส่งมีทางลูกรัง ตัดผ่านเพื่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมกับหมู่บ้านอื่น ประมาณ 2.5 กิโลเมตร และถนนลูกรังเชื่อมเส้นทางในหมู่บ้าน

สภาพที่ดิน โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง ไม่มีป่าทึบ สภาพพื้นดินเป็นดินร่วนปนทรายพื้นดินไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก สภาพดินเป็นดินทรายซึ่งมีลักษณะไม่ดูดซับน้ำ ทำให้น้ำแห้งระเหยรวดเร็ว ไม่เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตร-กรรม พื้นที่ดินของหมู่บ้านผาแดงส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการเกษตรกรรมและการทำไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง

สภาพอากาศ ลักษณะสภาพอากาศโดยทั่วไปของหมู่บ้านผาแดง มีเป็นสภาพอากาศเหมือนภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไป มีภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อน ในฤดูหนาว อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 20 องศาเซลเซียส ในฤดูร้อนอุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 37 องศาเซลเซียส ฤดูฝนมักประสบปัญหาฝนทิ้งช่วงในฤดูเพาะปลูก ลักษณะภูมิอากาศเป็นแถบมรสุมเมืองร้อนมี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน	เริ่มตั้งแต่	เดือนมีนาคม ถึง เดือนมิถุนายน
ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่	เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนตุลาคม
ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่	เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์

ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ สภาพป่าไม้ในปัจจุบันเหลือเป็นส่วนน้อย เพราะถูกตัด
ถางทำลายไปเยอะเพื่อหาพื้นที่ทำกิน เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย และบางส่วนตัดไม้เพื่อมาทำเชื้อเพลิง
หุงต้มและเผาถ่าน

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน แหล่งน้ำในปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ แต่มีสภาพดินเหนียวยังไม่
ได้ดำเนินการขุดลอกหรือบูรณะใหม่ ทำให้ในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอในการทำเกษตรกรรม และ
อุปโภคบริโภค แหล่งน้ำที่ชาวบ้านใช้บริโภคได้แก่ น้ำฝน โดยมีภาชนะรองรับคือโอ่งขนาดใหญ่
เพียงพอแก่การใช้ดื่มทั้งปี

ระบบสาธารณสุขโลก

- 1) ด้านการไฟฟ้า มีไฟฟ้าเข้าหมู่บ้านประมาณ ปี พ.ศ. 2535 สมาชิกในหมู่บ้านมีไฟฟ้า
ใช้ทุกครัวเรือน
- 2) ด้านการประปา มีประปาของหมู่บ้านใช้ประมาณ ปี พ.ศ. 2540 สมาชิกในหมู่บ้าน
มีประปาใช้ครบทุกครัวเรือน
- 3) ด้านการคมนาคม มีถนนใช้ติดต่อกับหมู่บ้านอื่นอย่างสะดวกสบาย ประกอบด้วย
- ถนนลูกรัง มี จำนวน 3 สาย ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร
- 4) ด้านโทรคมนาคม มีโทรศัพท์สาธารณะใช้ในหมู่บ้านจำนวน 1 เครื่อง

1.3 ด้านการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจ ประชากรในหมู่บ้านผาแดงประกอบอาชีพ

เกษตรกรรมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งส่วนใหญ่ของประชากรทั้งหมด ทำไร่, เลี้ยงวัว, ค้าขาย,
ส่วนใหญ่พ่อบ้านออกไปขายแรงงานต่างถิ่น แม่บ้าน คนชรา และเด็กอยู่เฝ้าบ้าน ชาวบ้านส่วน
ใหญ่มีหนี้สินทั้งนอกระบบ และในระบบ

1.4 ระบบสังคมวัฒนธรรม

เครือญาติ สมาชิกในหมู่บ้านก็เหมือนสังคมไทยส่วนใหญ่ คือ นับถือเครือญาติ
ทั้งญาติฝ่ายพ่อ และญาติฝ่ายแม่ ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบไป
ด้วย พ่อ แม่ และลูก มีเพียงส่วนน้อยที่มีลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่ประกอบไปด้วย พ่อ แม่
ลูก ตา ยาย น้ำ หลาน ฯลฯ

วัดและประเพณี มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นที่พักบะลังสรวงศ์ของคนชรา หากมีงานประเพณีต่าง ๆ จะให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี มีความสามัคคีกลมเกลียวปราศจากปัญหาอาชญากรรมและปัญหาเสพติด และวันสำคัญทางศาสนาที่ชาวบ้านมาร่วมกันทำกิจกรรม มีดังนี้ประเพณีขึ้นปีใหม่, ประเพณีวันวิสาขบูชา, ประเพณีวันอาสาฬหบูชา, ประเพณีวันมาฆบูชา, ประเพณีเทศมหาชาติ, ประเพณีสงกรานต์, ประเพณีเข้าพรรษา, ประเพณีออกพรรษา, ประเพณีบุญข้าวสาร, ประเพณีทำบุญทอดกฐิน, ประเพณีลอยกระทง, ประเพณีเลี้ยงศาลาบุญ เป็นต้น

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านผาแดง จะพิจารณาเชิงระบบแบ่งเป็นการประเมิน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต ดังต่อไปนี้

ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านผาแดงโดยภาพรวม (หน่วยระบบ A)

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

II นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาล ที่จัดสรรเงินงบประมาณมาให้โดยหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าได้ และประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการทุกระยะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและถูกต้องตรงกัน ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือร่วมใจกันในหมู่บ้านผาแดง

12 เงิน 1 ล้านบาทที่ได้รับจัดสรรเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เงินปล่อยกู้เป็น 947,000 บาท และมีเงินออมจากสมาชิก 3,330 บาท ซึ่งส่วนใหญ่ที่ปล่อยกู้ก็เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่ทำอยู่เดิมแล้ว จากผู้กู้ทั้งหมด จำนวน 56 ราย มีกำหนดส่งชำระเป็นรายปีจำนวน 56 ราย, เงินกองทุนของหมู่บ้านผาแดงยังคงมีอยู่ต่อไป

13 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดง มีกระบวนการได้มาจากการประชาคมหมู่บ้าน โดยผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกของกองทุน คณะกรรมการต้องสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านผาแดงด้วย มีจำนวน 15 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. นายสุรศักดิ์	ท้าวจิตต์	ตำแหน่ง	ประธาน
2. นายสมคิด	นนพละ	ตำแหน่ง	รองประธาน
3. นายสุระ	สุทธิจันทิก	ตำแหน่ง	บัญชี
4. นางอำไพ	กรีนสูงเนิน	ตำแหน่ง	บัญชี
5. นางน้ำอ้อย	จิตรจันทิก	ตำแหน่ง	บัญชี
6. นายศรียุทธ	เลิศฤทธิ์รัตนานพ	ตำแหน่ง	ประชาสัมพันธ์
7. นายประทวน	แจ็กจันทิก	ตำแหน่ง	กรรมการ
8. นายสุนทร	ชาจันทิก	ตำแหน่ง	เร่งรัดหนี้สิน
9. นายประสิทธิ์	เจิงสูงเนิน	ตำแหน่ง	เร่งรัดหนี้สิน
10. นายดิน	อัคกลาง	ตำแหน่ง	สินเชื่อ
11. นายประทวน	ห้วงจันทิก	ตำแหน่ง	สินเชื่อ
12. นาง สุนีย์	เลิศฤทธิ์รัตนานพ	ตำแหน่ง	กรรมการ
13. นายคำพา	หาญสูงเนิน	ตำแหน่ง	กรรมการ
14. นายเล็ก	เชยโนนสูง	ตำแหน่ง	กรรมการ
15. นายพรชัย	ชื่นด่านกลาง	ตำแหน่ง	เหรียญก

14 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน เนื่องจากส่วนใหญ่มีกำหนดส่งเป็นรายปี

ต้องรอนครบกำหนด 1 ปี ซึ่งครบกำหนดงวดแรกในเดือนตุลาคม

15 อื่น ๆ เช่น บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน มีบทบาทในกองทุนเพียงส่วนน้อย เพราะวัตถุประสงค์หลักคือ มุ่งให้บัณฑิตเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประเมินกองทุนหมู่บ้าน การที่จะมีส่วนช่วยให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งมีศักยภาพนั้น ต้องขึ้นอยู่กับสมาชิกในชุมชนร่วมมือร่วมใจกัน

2. ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

PI การคัดเลือกผู้กู้ พบว่าโปร่งใส กระบวนการคัดเลือกผู้กู้กองทุนหมู่บ้านผาแดง ดำเนินการโดยสมาชิกเขียนใบสมัคร ชำระค่าธรรมเนียมคนละ 20 บาท ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติ ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ ผู้ค้ำประกัน ตลอดจนแผนงานและโครงการที่ขอู้ และต้องสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านผาแดงด้วย

P2 การรับชำระหนี้ กองทุนหมู่บ้านผาแดง เท่านั้นที่จะส่งเงินในการชำระหนี้ นั้น มีกำหนดชำระเป็นรายปี ต้องรอให้ครบ 1 ปี ถึงจะมีเงินดอกเบี้ยและเงินต้นคืนเข้าบัญชีกองทุน และสมาชิกท่านอื่น ๆ จะได้กู้ต่อไป

P3 การทำบัญชี ผู้ที่มีหน้าที่ทำบัญชีรับ-จ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านคือ เภรัญญิกของกองทุน ขณะนี้ยังไม่พบปัญหาใดเกิดขึ้น

P4 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านมีส่วนช่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือเท่าที่พอจะทำได้ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

3. ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

P1 จำนวนผู้ได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านผาแดง มีทั้งหมด 57 ราย ซึ่งจะพิจารณาจากผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อน จึงจะได้รับอนุมัติเงินกู้ ซึ่งก็มีปัญหาอยู่บ้างคือทุกคนอยากได้เงินกู้ แต่จำนวนเงินกองทุนมีน้อยเกินไปทำให้ได้กู้ไม่ทั่วถึงต้องรออยู่ในรอบต่อไป

P2 ยอดเงินให้กู้ทั้งหมด 947,000 บาท สมาชิกส่วนใหญ่ยื่นกู้ไปประกอบอาชีพ สำหรับยอดเงินที่ให้กู้นั้น พบกับปัญหาว่าชาวบ้านส่วนใหญ่อยากได้เงินจำนวนมากกว่านี้เพราะตามระเบียบนั้นกู้ได้เพียงคนละ 20,000 บาท ครั้นจะเอาไปลงทุนก็น้อยเกินไป ไม่สามารถนำไปลงทุนธุรกิจขนาดที่มีเงินลงทุนสูง และระยะเวลาให้กู้ก็ถือว่าสั้นเกินไปบางคนยังไม่ทันได้ทำประโยชน์เห็นผลชัดเจนก็ต้องนำเงินต้นมาคืนกองทุนแล้ว

P4 ชื่อเสียงของชุมชน หมู่บ้านผาแดงมีชื่อเสียงในด้านบวกเพราะจากการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่พบปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นมีเพียงปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ และก็สามารถแก้ไขได้

P5 อื่น ๆ บัณฑิตกองทุนตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านงาน ซึ่งบัณฑิตหรือผู้วิจัยนั้นได้ปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านผู้ โดยกำหนดว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา และยังเป็นการสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของผู้วิจัยซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง

3. ผลการประเมินหน่วยระบบ B (ผู้กู้แต่ละราย)

เป็นการประเมินผู้กู้แต่ละราย จะพิจารณาปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของผู้กู้แต่ละรายของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านผู้ มีผู้กู้ทั้งหมด 56 ราย จากสมาชิกกองทุนทั้งหมด 57 ราย ซึ่งแบ่งกลุ่มอาชีพ ได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มอาชีพทำไร่ไถสวน, มั่นสำปะหลัง
2. กลุ่มอาชีพค้าขาย
3. กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์

3.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านผาแดง หน่วยระบบ B

ผลการประเมินบริบทเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านผาแดงจะพิจารณาจาก ตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ ความรู้ ทักษะสิน หนี้สินกับสถาบันต่าง ๆ หนี้ในระบบ อาชีพหลัก รายได้ ประสิทธิภาพของผู้กู้แต่ละราย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการประเมินบริบทของผู้กู้แต่ละรายดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ตัวชี้วัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ความรู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้กองทุน	อาชีพหลัก	รายได้/เดือน	ประสบการณ์
1	นายบุญเรือน พร้อมสูงเนิน	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่ไร่,	-	20,000	ทำไร่	4,000	ทำมานานแล้ว
2	นายอุทธร โทคาแก้ว	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน	-	20,000	รับจ้าง	13,000	ประมาณ 5 ปี
3	นายอุคร เกิดจันทิก	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา	-	20,000	ทำไร่	4,000	ทำมานานแล้ว
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					60,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น ผู้วิจัยประเมินตามท้องตลาด เดือนกันยายน 2542

ตารางที่ 4.3 ตัวชี้วัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพค้าขาย

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ความรู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้กองทุน	อาชีพหลัก	รายได้/เดือน	ประสบการณ์
1	นายศรีทิพย์ เลิศฤทธิวัฒพล	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถมอเตอร์ไซด์		20,000	ค้าขาย	4,000	2ปี
2	นายฟอง เลิศฤทธิวัฒพล	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน, รถยนต์	-	20,000	ทำไร่	4,000	7ปี
3	นายประทวน ท่วงจันทิก	ป.6	มีบ้าน, มีที่ดิน	-	20,000	ค้าขาย	3,000	5ปี
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					20,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น ผู้วิจัยประเมินตามท้องตลาด เดือนกันยายน 2542

ตารางที่ 4.4 ตัวชี้วัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพทำไร่อ้อย, มันสำปะหลัง

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความ รู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบการณ์
1-50	สมาชิกกองทุน	ป . 4 - ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่ไร่	-	935,000	ทำไร่	4,000	ทำมานานแล้ว
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					935,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น
ผู้วิจัยประเมินตามที่องตลาด เดือนกันยายน 2542

ปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายนั้นแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการประกอบธุรกิจ คือ ผู้กู้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการประกอบกิจกรรมตามคำขอกู้เพราะทำมาแต่ดั้งเดิมอยู่ก่อนแล้ว ในด้านความรู้ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 ทรัพย์สินจะมีบ้าน ที่ดิน ที่นา เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง รถมอเตอร์ไซด์มีเกือบทุกหลังคาเรือน แต่ส่วนใหญ่มีหนี้สิน อาชีพหลักของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านผาแดงมีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก รายได้โดยเฉลี่ย ประมาณ 4,000 บาท / เดือน

3.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)

การประเมินปัจจัยนำเข้าในการดำเนินกิจกรรมของผู้กู้แต่ละราย เราจะพิจารณาจากตัวชี้วัดสำคัญ 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ เงินกู้ที่ได้, เงิน อื่น ๆ สถานที่ + วัตถุดิบ, เทคนิควิธีทำงาน และกำลังงาน (จำนวนคนงาน) ในกรณีของสมาชิกผู้กู้แต่ละรายของกองทุนหมู่บ้านผาแดง ตัวชี้วัดดังกล่าวจะนำเสนอดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายของกองทุนหมู่บ้านผาแดง

ตารางที่ 4.5 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลรายของกองทุนหมู่บ้านผาแดง

พ.ศ. 2544

กลุ่มอาชีพ	เงินกู้ที่ได้ (เฉลี่ยต่อกลุ่มอาชีพ)	เงินอื่น ๆ	สถานที่ + วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	ผลงาน (หน่วย)
ทำไร่ (50 คน)	20,000	-	ที่บ้าน	ทำมานานแล้ว จนเกิดความชำนาญ	สมาชิกใน ครัวเรือน
ค้าขาย (3 คน)	20,000	-	ที่บ้าน	“	สมาชิกใน ครัวเรือน
เลี้ยงสัตว์ (3 คน)	20,000	-	ที่บ้าน	“	สมาชิกใน ครัวเรือน

ที่มา : บร. 11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น
ผู้วิจัยประเมินตามท้องตลาด เดือนกันยายน 2542

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมนั้นจำนวนเงินที่ผู้ดูแลรายได้รับ คือ 20,000 บาท สถานที่ในการประกอบกิจกรรมคือที่บ้าน เทคนิควิธีทำงานนั้นทำมาตั้งแต่ดั้งเดิมจนเกิดความชำนาญในอาชีพ จำนวนคนงานจะเป็นสมาชิกในครัวเรือนช่วยกัน

3.3 ผลการประเมินกระบวนการของผู้ดูแลราย (หน่วยระบบ B)

ในแง่ของกระบวนการของผู้ดูแลรายนั้น ผู้วิจัยจะพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ โดยที่จะให้ความสนใจกับตัวแปรและตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ การทำกิจกรรมถูกวิธี การหาตลาดที่ดี การหาวัตถุประสงค์ และการทำบัญชี ซึ่งแยกกลุ่มอาชีพได้ดังนี้

กลุ่มผู้มีอาชีพทำไร่ มีสมาชิกผู้ดูแลจำนวน 50 ราย เป็นเงิน 935,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้มีอาชีพทำไร่ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการประกอบอาชีพทำนาแบบดั้งเดิม ทำสืบต่อกันมาเรื่อย ๆ ไม่ได้ศึกษาหรือได้รับการฝึกอบรมมาจากที่ใดและทำมาสำหรับบริโภคในครัวเรือนเหลือส่วนน้อยก็ขายให้หนี้บ้าง ไม่ได้ทำมาเป็นธุรกิจเนื้อที่ทำงานก็ประมาณ 5-10 ไร่ต่อครัวเรือน แรงงานที่ใช้ก็จากสมาชิกในครอบครัวจ้างแรงงานที่มีอยู่ขงบ้านใกล้เคียงเพียงอย่างเดียว สำหรับเงินกู้ที่ได้รับโดยเฉลี่ยคนละ 20,000 บาท ก็นำมาลงทุนเพิ่มสำหรับซื้อปุ๋ย จ้างแรงงาน ฯลฯ

กลุ่มอาชีพค้าขาย มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 3 ราย เป็นเงิน 60,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้มีอาชีพค้าขายส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพค้าขายอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่กู้เงินมาเป็นทุนเพิ่ม เพื่อซื้อสินค้าเข้าร้าน สำหรับอาชีพค้าขายนั้นจะมีเงินทุนหมุนเวียนทุกวัน ส่วนใหญ่ก็จะขายของทำในหมู่บ้าน

กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 3 ราย เป็นเงิน 60,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้กู้ส่วนใหญ่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรองจากทำนา ซึ่งเงินที่กู้ได้ก็จะนำมาซื้อพันธุ์สัตว์ ซื่ออาหารสัตว์ ฯลฯ

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นว่าส่วนใหญ่ปัจจัยกระบวนการของผู้กู้กองทุนหมู่บ้านผาแดงมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินกิจกรรมจริงตามคำขอกู้ ผู้กู้ในแต่ละอาชีพก็นำเงินไปลงทุนเพิ่มจากอาชีพที่ทำอยู่ก่อนแล้ว มีประสบการณ์การทำงานมานานแล้ว แต่มีข้อจำกัดอยู่ที่จำนวนเงินที่ขอกู้ได้น้อยเกินไปบางครั้งยังไม่ทันเกิดประโยชน์ที่เห็นผลได้ชัดเจน

3.4 ผลการประเมินผลผลิตของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)

ผู้วิจัยจะประเมินผลผลิตของผู้กู้แต่ละรายของกองทุนหมู่บ้านผาแดง แยกตามกลุ่มอาชีพ โดยที่แต่ละกลุ่มอาชีพจะได้พิจารณาผลโดยตรง ผลกระทบโดยตรง และผลกระทบโดยอ้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- อาชีพทำไร่ ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านผาแดงมีเงินลงทุนเพิ่ม เพื่อลงทุนซื้อปุ๋ย จ้างแรงงาน มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน
- อาชีพค้าขาย ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมีเงินลงทุนเพิ่มเพื่อขยายกิจการ มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพที่มั่นคง มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน
- อาชีพเลี้ยงสัตว์ ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมีเงินลงทุนเพิ่มเพื่อซื้อพันธุ์สัตว์ ซื่ออาหารสัตว์ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

สรุปภาพรวมของกองทุนหมู่บ้านผาแดง

กองทุนหมู่บ้านผาแดงสมาชิกส่วนใหญ่กู้ไปเพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตร คือ ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ ลำดับต่อมาคือกู้เงินมาลงทุนค้าขาย และอื่น ๆ โดยภาพรวมส่วนใหญ่ก็นำมาทำกิจกรรมตามคำขอกู้จริงซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำมาแต่ดั้งเดิมกู้เงินมาเพื่อเป็นทุนเพิ่มเท่านั้น ในส่วนน้อยที่ไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นข้อมูลจริงหรือเท็จเพราะอาศัยการสอบถามจากญาติพี่น้อง เนื่องจากผู้กู้ไปทำงานต่างจังหวัด เป็นส่วนน้อยที่ไม่ได้นำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง และบางส่วนกู้เงินไปใช้หนี้เจ้าหนี้รายอื่น ๆ แต่ความสามารถในการชำระหนี้คิดว่าคงติดตามทวงถามหนี้ได้อย่างแน่นอน เพราะก่อนที่จะได้เงินกู้มาก็ผ่านกระบวนการพิจารณาอนุมัติคำขอกู้จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว และผู้กู้ทุกรายจะเป็นที่รู้จักมักคุ้นของคนในหมู่บ้านคืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้มาตั้งแต่ดั้งเดิมจึงทำให้ไม่สามารถหนีหนี้ได้

4. สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่าการเกิดโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามนโยบายของรัฐบาลนั้น มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชนผู้ยากจน ผู้ขาดโอกาส ทำให้หมู่บ้านมีเงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ก่อให้เกิดการสร้างงานในชุมชน ก่อให้เกิดการมีงานทำ ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ต้องทิ้งครอบครัวไปทำงานต่างถิ่น

4.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า เริ่มตั้งแต่แรกตั้งกองทุนหมู่บ้านนั้นผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ผ่านการคัดเลือกคณะกรรมการโดยโปร่งใส กรรมการทุกคนมีความน่าเชื่อถือมีความรู้ความสามารถในการบริหารกองทุน ระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านก็ชัดเจน ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่บ้าน ร่วมมือร่วมใจกัน ปัญหาการทุจริตไม่มี คณะกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารกองทุนของกองทุนหมู่บ้านผาแดงยังไม่พบปัญหาใดๆ เกิดขึ้น

4.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า คนในชุมชนรู้จักการพึ่งพาตนเอง นำเงินทุนที่ได้มาพัฒนาอาชีพของตนเพื่อต้องการให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ ครอบครัวมีความสุขอยู่กันพร้อมหน้า ลดปัญหาสังคม ลดปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาอาชญากรรม ประชาชนรู้จักการแก้ปัญหาการเอาตัวรอดกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงก่อให้เกิดการอยู่ดีกินดี เมื่อประชาชนปากท้องอยู่ดีกินดีก็คาดการณ์ว่าจะช่วยลดปัญหาสังคมในทุก ๆ ด้าน

4.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัญหาเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักแหล่งไม่ย้ายถิ่นฐาน ส่งผลไปถึงเศรษฐกิจในระดับประเทศ ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่เห็นผลที่ชัดเจนแต่คาดว่าอีก 2-3 ปีข้างหน้า ต้องเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมแน่นอน

4.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า ชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนอยู่ดีกินดี ไม่มีหนี้สิน ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพมีความเข้มแข็ง ประชาชนไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

- 1) ประชาชนในหมู่บ้านเข้าใจนโยบายของรัฐบาลและให้ความร่วมมือสนับสนุนเป็นอย่างดี
- 2) ผู้นำของหมู่บ้านมีความเป็นผู้นำ มีความน่าเชื่อถือ และมีความรู้ความสามารถทุกคนให้ความเคารพนับถือ
- 3) ประชาชนในบ้านผาแดงมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอย่างดี
- 4) ประชาชนได้ลงมือปฏิบัติจริงถึงแม้ส่วนน้อยจะนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์บ้างแต่คาดว่าเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ต้องหาเงินมาชำระได้แน่นอน

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ พบดังนี้

- 1) การปล่อยเงินกู้ของหมู่บ้านมีเงื่อนไขการชำระหนี้เป็นรายปีส่วนใหญ่ทำให้ไม่มีเงินหมุนเวียนในระบบ
- 2) จำกัดวงเงินกู้ทำให้ไม่สามารถนำไปลงทุนประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ได้

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า ประชาชนมีพัฒนาการในด้านการประกอบอาชีพการบริหารการเงินทุนให้เกิดประโยชน์องอกเงยขึ้นมา เกิดการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมในระดับหมู่บ้านและส่งผลไปยังระดับประเทศก่อให้เกิดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

3.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ช่วยทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง กระตุ้นการซื้อขายทำให้เงินหมุนเวียนในชุมชน ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น การช่วยเหลือพึ่งพาตนเองของประชาชน ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ การมีงานทำ ก่อให้เกิดความมั่นคงมีเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจ ช่วยลดปัญหาของสังคม ช่วยลดปัญหาการว่างงาน ประชาชนบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และเงินกองทุนยังคงอยู่ต่อไป

3.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่คณะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่าประชาชนไม่มีหนี้สิน มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ที่แน่นอนเพียงพอกับรายจ่าย ประชาชนมีงานทำมีอาชีพเสริมที่ก่อให้เกิดรายได้ ประชาชนไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบโดยรัฐยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือบ้าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เนื้อหาในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ของการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อย่อยที่สำคัญ 2 หัวข้อ ดังนี้

1. สรุป อภิปรายผล
2. ข้อเสนอแนะ

1. สรุป อภิปรายผล

1.1 สรุป จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดงตลอดระยะเวลา 10 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 – กันยายน 2545 สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1.1 วัตถุประสงค์ เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด หมู่บ้านผาแดงมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หมู่บ้านผาแดงมีความสามารถในการจัดการการบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ หมู่บ้านผาแดงมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง เศรษฐกิจของหมู่บ้านยังได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน หมู่บ้านผาแดงมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.1.2 วิธีดำเนินงาน ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ และกฎ-ระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านผาแดง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านผาแดง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านผาแดง บริบทชุมชน กระบวนการดำเนินงาน สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านผาแดง ซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วก็นำข้อมูลที่ได้ออกมาจัดแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, ข้อมูลกองทุนหมู่บ้านผาแดง, เอกสารของทางราชการ และข้อมูลเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษา ในรูปแบบของสารนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อทั้งหมด 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ นำเสนอเกี่ยวกับ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ กรอบความคิดทางทฤษฎี วิธีดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเกี่ยวกับ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) ระเบียบกองทุนหมู่บ้านผาแดง (2544) ข่าวด่วนและความเคลื่อนไหวสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ นำเสนอเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินและเครื่องมือ ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์คิดตามการประเมินโครงการ นำเสนอเกี่ยวกับ ผลการประเมินบริบทชุมชน ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม ผลการทดลองวิธีใหม่ ผลการประเมินผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้ที่ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอเกี่ยวกับ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1.1.3 ผลการดำเนินงาน

ผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านผาแดงได้นำเงินไปประกอบกิจกรรมจริง และแยกกิจกรรมดังกล่าวได้ 3 กลุ่มอาชีพ คือ ทำไร่อ้อย,มันสำปะหลัง ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้ประกอบอาชีพดังกล่าวมาแต่ดั้งเดิมแล้วและนำเงินที่กู้ได้มาเป็นทุนในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งให้ประโยชน์แก่สมาชิก เอื้อประโยชน์ต่อคนจนที่ขาดโอกาส เงินใจของกองทุนก็ไม่มากนัก เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกของกองทุน โดยคาดหวังว่าเงินดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้น

1.2 อภิปรายผล

1.2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง ประกอบไปด้วย

- การเกิดกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง กองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดงนั้นเรียนรู้เกิดขึ้นได้โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในหมู่บ้านผาแดง เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งกองทุน การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน การปล่อยเงินกู้ มุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกกองทุน และสมาชิกในหมู่บ้านผาแดงทุกคนรักใคร่สามัคคีกันดี และมีแนวโน้มว่าคนในชุมชนจะให้ความสำคัญกับกองทุนหมู่บ้านมาก และคิดว่ากองทุนหมู่บ้านผาแดงจะยั่งยืนต่อไป

1.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ ปัจจัยด้านบวก สมาชิกในหมู่บ้านผาแดงมีการรวมตัวรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง สมาชิกในหมู่บ้านผาแดงรักใคร่สามัคคีปรองดองกันดี ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมู่บ้านผาแดงมีผู้นำที่มีความเข้มแข็ง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดงทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านลบ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนบางรายไม่ได้นำเงินไปประกอบกิจกรรมจริง บางคนนำไปใช้หนี้สิน แต่คาดว่าคงไม่มีปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ วงเงินกู้มีจำกัดเฉพาะรายไม่เกิน 20,000 บาท ทำให้ไม่สามารถลงทุนในธุรกิจขนาดใหญ่ได้

1.2.3 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน สมาชิกในหมู่บ้านผาแดงมีความตื่นตัวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน ติดตามข่าวสารของกองทุนอยู่เสมอ มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในหมู่บ้านเกี่ยวกับข้อมูลของกองทุนซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ สมาชิกในหมู่บ้านผาแดงมีความรับผิดชอบและส่วนใหญ่มีหนี้สินนอกระบบ ประชาชนมีความสามัคคีปรองดองกัน ให้ความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง เปิดโอกาสในทุกคนได้แสดงความคิดเห็น เคารพซึ่งกันและกัน ทำให้คนในชุมชนมีความสุข สมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

1.2.4 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

เมื่อโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดงตั้งขึ้นมาครบ 1 ปี แล้ว สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนไปได้กระทำกิจกรรมตามคำขอกู้จริง ทำให้มีผลเกิดขึ้นตามมาคือ สมาชิกมีรายได้ มีการสร้างงานในชุมชน ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ทุกคนมีงานทำ จากสมาชิกรายเดือนที่กู้จำนวน 2 ราย ก็นำดอกเบี้ยมาผ่อนชำระให้ทุกเดือน ผู้กู้นำเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพไปปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพให้กับตัวเองและครอบครัว วิธีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไปทุกคนต้องพึ่งตนเองขยันให้มากขึ้น และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ก่อให้เกิดความสงบสุขในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรพิจารณาด้านการส่งชำระเงินกู้ของสมาชิก เพราะส่วนใหญ่ คือ 56 ราย จากผู้กู้ 57 ราย มีกำหนดส่งชำระเป็นรายปี ซึ่งทำให้เงินไม่หมุนเวียนในบัญชี ต้องรอนครบปีถึงจะส่งเงินต้นและดอกเบี้ยทำให้สมาชิกท่านอื่นขาดโอกาสในการกู้เงิน

ข้อเสนอแนะที่ 2 อัตราดอกเบี้ยของกองทุนหมู่บ้านผาแดง จำนวนร้อยละ 5 ต่อปี คิดว่าน้อยเกินไป ซึ่งจะนำไปให้ผู้กู้บางรายไม่กระตือรือร้นที่จะไปลงทุนให้ได้ประโยชน์จกเงยขึ้นมา

2.2 ข้อเสนอแนะการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง

ข้อเสนอแนะที่ 1 คณะกรรมการควรกำกับดูแลผู้กู้แต่ละรายบ้างว่าได้นำเงินไปลงทุนจริงหรือไม่ แต่ถ้าสมาชิกท่านใดมีความสามารถในการชำระหนี้พอก็ไม่น่ามีปัญหา

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบ้านผาแดง

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรนำเงินกู้ไปพัฒนากลุ่มผลิตผลทางการทำไร่ เพราะปัจจุบันกลุ่มทำไร่นั้นขาดความเข้มแข็ง สมาชิกลดลง ไม่มีเงินลงทุน การขาดตลาดยังไม่กว้างพอ ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนเพราะเป็นกลุ่มอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านผาแดงให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะที่ 2 อาชีพต่าง ๆ ควรจัดฝึกอบรมเทคนิควิธีการดำเนินกิจกรรมให้เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. **ชุดวิชาการนิพนธ์**. 2545. นนทบุรี : เอส.
อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา.(2545). **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. นนทบุรี : เอส.
อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. (2545). **ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา**.
นครราชสีมา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทศน์ทองการพิมพ์.

กลุ่มบัณฑิตกองทุนตำบลคอนเมือง. **โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการบริหาร**
จัดการกองทุนหมู่บ้าน. 25 มกราคม 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

กลุ่มบัณฑิตกองทุนตำบลคอนเมือง. **โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการบริหาร**
“กองทุนหมู่บ้านต้องเป็นมากกว่ากองเงิน”. **มติชนสุดสัปดาห์**. มิถุนายน 2545, หน้า 25.

“กองทุนหมู่บ้านสะกดบทเรียนสอนรัฐอย่าหวังผลเลิศหรู”. **ไทยรัฐ**. 8 พ.ย. 2544 , หน้า 8.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านผาแดง, **ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านผาแดง** (2544).

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี**.(2544).

คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
(เอกสารไม่ตีพิมพ์)

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี**. (2544).

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี **ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ** .

“คนจนอดหาผู้ค้ำประกันไม่ได้”. **ไทยรัฐ**. 8 พ.ย. 2544 , หน้า 8.

นงลักษณ์ เศรษฐีพงษ์. 2545. “จุดเด่นจุดด้อยกองทุนหมู่บ้าน”. **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน**,
2545. ฉบับที่ 12 (กันยายน 2544), หน้า 32-33.

“แม้มือใหม่หัดบริหารประเทศ”. **มติชนสุดสัปดาห์**. (2545).

รายงานศักยภาพชุมชนกับอนาคตกองทุนเงินล้าน . รายงานประกอบ

การเรียนการสอนรายวิชาการวิจัยและชุมชนศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

(เอกสารไม่ตีพิมพ์)

ศัลยา ประชาชาติ. 2545. “เศรษฐกิจโตขึ้น 0.80 %”. **มติชนสุดสัปดาห์** . 24-30 (มิถุนายน 2545), 16.

“อัดการเมืองตั้งสมมุติฐานผิด”. **ไทยรัฐ**. 8 พ.ย. 2544 , หน้า
